

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. november 30.
(OR. en)

14430/21

SPORT 83
EDUC 395
COMPET 868
ECO 137
EMPL 527
JEUN 145
SAN 710
SOC 702

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 13711/21

Tárgy: A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás az európai sportmodell fő jellemzőiről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az európai sportmodell fő jellemzőiről szóló, a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalást, amelyet a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2021. november 29–30-i ülésén jóváhagyott.

**A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében üléselő képviselői által
elfogadott állásfoglalás az európai sportmodell fő jellemzőiről**

EMLÉKEZTETVE ARRRA, HOGY

1. az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 6. cikke szerint a sport olyan terület, amelyen az uniós szintű intézkedéseknek támogatniuk kell, össze kell hangolniuk és ki kell egészíteniük a tagállamok intézkedéseit;
2. az EUMSZ 165. cikkének (1) bekezdése szerint „az Unió a sport sajátos természetére, az önkéntes részvételen alapuló szerkezeti sajátosságaira, valamint a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepére tekintettel hozzájárul az európai sport előmozdításához”;
3. az EUMSZ 165. cikkének (2) bekezdése szerint az uniós fellépésnek „a sport európai dimenziójának fejlesztését” kell céloznia, mégpedig „a sportversenyek tisztaságának és nyitottságának, valamint a sport területén felelős szervezetek közötti együttműködésének az előmozdítása, illetve a sportolók, köztük különösen a legfiatalabbak fizikai és morális épségének védelme révén”;
4. a Tanács a Covid19-világjárvány hatásáról és a sportágazat talpra állásáról szóló következtetéseiben felkéri a tagállamokat, hogy „mozdítsák elő a sportszövetségek, -klubok, -szervezetek és sportolók közötti szolidaritást, hogy ezáltal hozzájáruljanak a sportágazat fenntartható fellendüléséhez és további fejlődéséhez, és ismerjék el az európai sportmodell¹ mint a szolidaritási rendszeren alapuló példát”;

¹ „Bár az európai sport szerveződésének sokfélesége miatt nem létezik közös meghatározás az európai sportmodellre, néhány alapvető jellemzője felismerhetővé teszi. E jellemzők közé tartozik a piramisszerkezet, a bejutás és kiesés nyílt rendszere, az alulról építkező megközelítés és a szolidaritás, a nemzeti identitásban betöltött szerepe, az önkéntes tevékenységen alapuló struktúrák, valamint a társadalomban és az oktatásban betöltött szerepe.”

5. a 2021–2024-es időszakra szóló, sportra vonatkozó uniós munkaterv az európai sportmodellről „Az integritás és az értékek védelme a sportban” elnevezésű kiemelt terület egyik fő kérdésköréül említ;
6. az átdolgozott Európai Sport Charta – amelyet az Európa Tanács 2021. október 13-án fogadott el – „rámutat az európai sport kereteinek és szerveződésének azon közös jellemzőire, amelyeket a sportmozgalom az európai sportmodellként értelmez”;

TUDATÁBAN ANNAK, HOGY

7. az európai sport szervezésének alapja az egyesülés szabadságához való alapvető jog. Alapját képezi továbbá egy sor érték, köztük a sport különböző szintjei – különösen a hivatásos és szabadidősport – közötti szolidaritás, a méltányosság, az integritás, a nyitottság, a nemek közötti egyenlőség és a jó irányítás;
8. az értékalapú európai szervezett sport túlnyomó részének alapvető jellemzői alapján a sport önálló, demokratikus, területi alapú és piramisszerű szerveződést mutat, amely felöleli a sport valamennyi szintjét a szabadidősporttól a hivatásos sportig, magában foglalja a klubok és a nemzeti válogatottak versenyeit, valamint kiterjed a versenyek pénzügyi szolidaritására, tisztaságát és nyitottságát biztosító mechanizmusokra, például a bejutás és kiesés elvére is;
9. az értékalapú európai szervezett sport általában nemzeti alapon szerveződik, és elvileg sportáganként egy-egy szövetség szervezi, lehetővé téve a szabályok, szabályzatok és szabványok átfogó megközelítését, valamint a versenynaptárak és a versenyekre való bejutás tiszteletben tartását. Ezek a szervezetek elkötelezettek a hivatásos és a szabadidősport közötti pénzügyi szolidaritás, a jó irányítás legmagasabb szintje, az alapvető és emberi jogok, a sportolók mentális és fizikai egészsége és biztonsága, a megkülönböztetés minden formájának megelőzése, valamint a sport integritásának előmozdítása iránt;

10. a sport továbbá önmagában is fontos gazdasági ágazat Európában, amely hozzájárul a gazdasági növekedéshez, a fejlődéshez és a foglalkoztatási lehetőségekhez², mégpedig a sport terén megjelenő új érdekelt felek és megközelítések – például a sportágazat, a szponzorok, a média, a jelentős események, az új sportágak, a sportolók szerepe stb. – révén. Az európai sport továbbfejlesztése során ezeket az új érdekelt feleket és megközelítéseket is figyelembe kell venni;

HANGSÚLYOZVA, HOGY

11. a sportszövetségeknek központi szerepet kell játszaniuk saját sportágaik szervezésének és működésének felügyeletében, és demokratikus, kiegyensúlyozott és koherens módon össze kell hangolniuk a sportolók, a klubok és ligák, a szurkolók és más érdekelt felek, valamint más sportszervezetek érdekeit annak érdekében, hogy mindannyian hozzájáruljanak a sport egészséges fejlődéséhez;
12. a sportolók jogainak és kötelezettségeinek védelmét szolgáló mechanizmusok – mint például a megkülönböztetésmentesség, az információhoz való hozzáférés, a sportszervezeteken belüli képviselés, a magánélet védelme és a tisztességes eljárás –, valamint e mechanizmusoknak a sportolók általi igénybevétele alapvető fontosságú a jó irányítás elveinek az értékalapú szervezett sportban való érvényesítése szempontjából, ahol a sportolókat meg kell hallgatni és véleményüket figyelembe kell venni;
13. a pénzügyi szolidaritás az értékalapú szervezett sport egyik fő jellemzője. Segíthet a hivatásos és a szabadidősport közötti kapcsolat megteremtésében, fenntartásában és megerősítésében, az üzletileg kevésbé vonzó versenyek társfinanszírozásában, valamint az önkéntesek, sportolók, edzők, tisztviselők stb. képzésében. Ezenkívül támogatni kell azokat a tevékenységeket is, amelyek előmozdítják az olyan értékeknek a sportban való tiszteletben tartását, mint például az alapvető és emberi jogok, a demokrácia, a szolidaritás, a társadalmi integráció, a nemek közötti egyenlőség, az ifjúság fejlődése, a gyermekek jogai és a sport általi nevelés;

² Az Európai Bizottságnak a sport gazdasági hatásáról a sportágazati szatellitszámlák segítségével készített tanulmánya, kutatási jelentés, 2018. április.

14. Európában a szervezett sport olyan belső és külső fenyegetésekkel néz szembe, mint a rossz irányítás, a korrupció, a sport manipulálása, a pénzügyi instabilitás, az emberi jogok megsértése, a dopping, a rasszizmus, az erőszak, a nemek közötti egyenlőtlenség, a fokozódó elüzletiesedés, valamint a fiatal sportolók képzése helyett azok vásárlása. Mindez válaszlépéseket igényel, szoros együttműködésben az érintett hatóságokkal és szervezetekkel, amelyeknek meg kell őrizniük a sport értékeit és integritását, elő kell mozdítaniuk a jó irányítást, és pozitív jövőt kell biztosítaniuk a sport számára;
15. a jó sportügyi irányítás a sportszervezetek és -szövetségek önállóságának és önszabályozásának egyik feltétele, összhangban a demokrácia, az átláthatóság, az integritás, a szolidaritás, a nemek közötti egyenlőség, a nyitottság, az elszámoltathatóság és a társadalmi felelősségvállalás elvével. Alapvető fontosságú, hogy a sportszervezetek és -szövetségek a sportolók és a szurkolók megszólaltatásával fenntartsák és lehetőség szerint emeljék a jó irányítás normáit;
16. a sport hosszú távú életképessége szempontjából – a jogtalan előny kialakulásának megelőzése érdekében – elengedhetetlen a versenyek egyensúlyának fenntartása és szükség esetén javítása. A tisztességes, versenyképes és kiegyensúlyozott sportversenyek előmozdítása érdekében mérlegelni kell a rövid távú igényekre és a hosszú távú fejleményekre egyaránt kiterjedő intézkedések széles körét;

TEKINTETTEL ARRA, HOGY

17. a nemzeti válogatottak versenyei az európai szervezett sport szerves részét képezik³. Fontos szerepet játszanak nemcsak a nemzeti identitás megerősítésében és a fiatal sportolók minél jobb sportteljesítményre ösztönzésében, hanem a szabadidősporttal való szolidaritás előmozdítása és a fiatalabb generációk példaképeinek megteremtése terén is;
18. a sportszervezeteknek a sport minden típusa és szintje esetében el kell kötelezniük magukat az átláthatóság kultúrájának kialakítása mellett, és a jó irányítás elvei alapján olyan eljárásokat kell létrehozniuk, amelyek biztosítják pénzügyi forrásaik kifogástalan kezelését, az összeférhetlenség és a korrupció megelőzését célzó szigorú ellenőrzéseket, valamint a választás alapján betöltendő, korlátozott időszakra szóló pozíciókat;

³ Lásd például Tsjalle van der Burg „EU competition law, football and national markets” (Az uniós versenyjog, a labdarúgás és nemzeti piacok) c. tanulmányát (2020. december 30.).

19. a hivatásos sport fokozódó kereskedelmi hasznosítása még inkább nyereségorientált tevékenységgé teszi a sportot, amelyet különösen a műsorszolgáltatási jogok értéke vezérel. Noha több sportoló pénzügyi forrásainak megteremtéséhez járul hozzá, a sport kereskedelmi dimenziójának fejlesztése nem veszélytelen a sport értékei szempontjából;
20. egy olyan időszakban, amikor a sport korszerűsítése a sportban rejlő gazdasági potenciált kihasználva új pénzügyi lehetőségeket teremt, rendkívül fontos, hogy az értékalapú szervezett sport megőrizze a sport integritását, betartsa a jó irányítás elveit, tiszteletben tartsa a nemzeti, az uniós és a nemzetközi jogot, és biztosítsa a szolidaritás értékeinek valamennyi szereplő közötti hatékony érvényesítéséhez szükséges egyenlő versenyfeltételeket;
21. az európai sport bizonyos értékei és hagyományai pozitív hatást gyakorolnak a társadalomra, így azokat elő kell mozdítani, ugyanakkor hangsúlyozni kell az európai sport szerveződésének sokféleségét és összetettségét. Az állásfoglalás – elsősorban az értékalapú szervezett sportra összpontosítva – rámutat az európai sportmodell fő jellemzőire;

FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT, HOGY A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉVEL
ÖSSZHANGBAN ÉS A MEGFELELŐ SZINTEKEN

22. az uniós jogszabályok idevágó rendelkezéseivel összhangban támogassák az európai sportmodell fő jellemzőit – ezek többek között az egyesülés szabadsága, a piramisszerkezet, a bejutás és kiesés nyílt rendszere, az alulról építkező megközelítés és a szolidaritás, a modell nemzeti identitásban betöltött szerepe, a közösségépítés és az önkéntes tevékenységen alapuló struktúrák –, továbbá annak társadalmi, nevelési, kulturális és egészségvédelmi funkcióit;

23. az értékalapú szervezett sport elképzelésével összhangban – például a sportról folytatott strukturált uniós párbeszéd keretében – részletesebben vizsgálják meg az európai sportmodell fő jellemzőit és folytassák az érdekelt felekkel ezekről már megkezdett egyeztetéseket, figyelembe véve a sport különböző típusait jellemző megközelítések és új fejlemények sokféleségét;
24. mozdítsák elő az értékeket a sportban, valamint a sportszervezetek tevékenységében, amelyek irányítása így megfelel a demokrácia, az átláthatóság, az integritás, a szolidaritás, a nemek közötti egyenlőség, a nyitottság, az elszámoltathatóság, a hozzáférhetőség, a társadalmi felelősségvállalás, valamint az alapvető és az emberi jogok tiszteletben tartása elveinek;
25. ismerjék el és őrizték meg a sport sajátos jellegét és az önkéntes részvételen alapuló szerkezeti sajátosságait, valamint a sportirányítási szerveknek a sportáguk szervezése tekintetében fennálló autonómiáját, feltételezve, hogy eleget tesznek a nemzeti, a nemzetközi és az uniós jog előírásainak;
26. ismerjék el az önkéntesek, a szabadidősportklubok, a családok és a helyi közösségek sporthoz való hozzájárulását, és adott esetben támogassák őket;
27. erősítsék meg a sportolók, valamint a sport területén dolgozók képzésének és oktatásának ösztönzését célzó politikákat, mivel azok elősegítik a sport társadalmi, oktatási, gazdasági és szélesebb körű előnyeinek érvényesítését;
28. hívják fel a figyelmet arra, hogy a zárt körű sportversenyek milyen következményekkel járhatnak az európai szervezett sportra nézve, például hogy alapvetően megváltoztathatják az általában sportban szerzett érdemekre épülő kvalifikációs folyamatokat;
29. vegyék fel az európai sporttal kapcsolatos kérdéseket az Európa jövőjéről szóló konferencián zajló viták témái közé;

FELKÉRIK AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT, HOGY

30. az uniós jogszabályok idevágó rendelkezéseivel összhangban támogassa az európai sportmodell fő jellemzőit – ezek többek között az egyesülés szabadsága, a piramisszerkezet, a bejutás és kiesés nyílt rendszere, az alulról építkező megközelítés és a szolidaritás, a modell nemzeti identitásban betöltött szerepe, a közösségépítés és az önkéntes tevékenységen alapuló struktúrák –, továbbá annak társadalmi, nevelési, kulturális és egészségvédelmi funkcióit;
31. az értékalapú szervezett sport elképzelésével összhangban – például a Bizottság európai sportmodell(ek)ről készült tanulmánya, a sportról folytatott strukturált uniós párbeszéd stb. keretében – részletesebben vizsgálja meg az európai sportmodell fő jellemzőit és folytassa az érdekelt felekkel ezekről már megkezdett egyeztetéseket, figyelembe véve a sport különböző típusait jellemző megközelítések és új fejlemények sokféleségét;
32. az uniós és nemzetközi jog tekintetében fennálló hatáskörén belül támogassa a sport szerepét és annak oktatási dimenzióját – például a sportolók kettős karrierjét –, valamint e kettő fenntartható ötvözését;
33. továbbra is ismerje el és gyakorlati szinten érvényesítse a sport sajátos jellegét, valamint annak önkéntes részvételen alapuló egyedi struktúráit, melyeknek működésük során fokozottan be kell tartaniuk a jó irányítás, az átláthatóság, az elszámoltathatóság, a társadalmi felelősségvállalás, a befogadás, az integritás, a demokrácia és az önszabályozás elveit, továbbá tiszteletben kell tartaniuk az alapvető és az emberi jogokat;
34. saját hatáskörén belül mozdítsa elő a sportmozgalommal, a sportolói csoportokkal, a kereskedelmi célú események szervezőivel és az egyéb érdekelt felekkel folytatott együttműködést és strukturált párbeszédet, figyelembe véve a sport sajátos jellegét;
35. hívja fel a figyelmet arra, hogy a zárt körű sportversenyek milyen következményekkel járhatnak az európai szervezett sportra, például a sportversenyek tisztaságára és nyitottságára, az önkéntes tevékenységen alapuló struktúrákra, valamint a sportnak a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepére nézve;
36. vegye fel az európai sporttal kapcsolatos kérdéseket az Európa jövőjéről szóló konferencián zajló viták témái közé;

A SPORTSZERVEZETEK AUTONÓMIÁJÁT FIGYELEMBE VÉVE FELKÉRIK A SPORTMOZGALOM SZEREPLŐIT, HOGY

37. az uniós jogszabályok idevágó rendelkezéseivel összhangban támogassák az európai sportmodell fő jellemzőit – ezek többek között az egyesülés szabadsága, a piramisszerkezet, a bejutás és kiesés nyílt rendszere, az alulról építkező megközelítés és a szolidaritás, a modell nemzeti identitásban betöltött szerepe, a közösségépítés és az önkéntes tevékenységen alapuló struktúrák –, továbbá annak társadalmi, nevelési, kulturális és egészségvédelmi funkcióit;
38. az értékalapú szervezett sport elképzelésével összhangban – például a sportról folytatott strukturált uniós párbeszéd keretében – részletesebben vizsgálják meg az európai sportmodell fő jellemzőit és folytassák az érdekelt felekkel ezekről már megkezdett egyeztetéseket, figyelembe véve a sport különböző típusait jellemző megközelítések és új fejlemények sokféleségét;
39. minden szinten mozdítsák elő a sportszervezetek közötti szolidaritást, elősegítve ezáltal a sportágazat Covid19-világjárvány utáni talpra állását, illetve fenntartható működését és további fejlődését;
40. tartsák tiszteletben a nemzetközi sportnaptár előírásait és igazodjanak azokhoz, valamint vegyenek részt a szolidaritási rendszerekben;
41. kötelezzék el magukat a hivatásos és a szabadidősport közötti pénzügyi szolidaritás mellett, és vállalják, hogy a legmagasabb szinten eleget tesznek a jó irányítás követelményének, valamint a sportolókra, a sport területén dolgozókra, a tisztviselőkre és a nézőkre vonatkozó biztonsági és feddhetetlenségi előírásoknak;
42. valamennyi érdekelt féllel, különösen a sportirányítási szervekkel együttműködve gondoskodjanak az alapvető és az emberi jogok védelméről és megerősítéséről, ideértve különösen a sportolók jogait valamennyi sportvonatkozású tevékenység során, valamint a sportolók egészségének védelmét a sportversenyek számának növekedésével összefüggésben, továbbá a megkülönböztetés minden formájának elkerülése révén a nemek közötti egyenlőség és a társadalmi befogadás megvalósítását;

43. gondoskodjanak olyan hatékony belső és külső mechanizmusok meglétéről, amelyek biztosítják a jó irányítás, illetve az alapvető és az emberi jogok tiszteletben tartása elveinek, továbbá a megfelelő nyomonkövetési, jelentéstételi és szankciós mechanizmusoknak való megfelelést;
44. gondoskodjanak arról, hogy a legmagasabb szintű és a hivatásos sportversenyek megrendezésekor érvényesüljön a sportversenyek nyitottságának elve, azaz mindenekelőtt a sportban szerzett érdemeket vegyék figyelembe;
45. a sport és az oktatás fenntartható ötvözésének gyakorlati megvalósítása érdekében működjenek együtt oktatási intézményekkel, elősegítve ezzel a sportolók általános fejlődését, jóllétét és integritását;
46. ösztönözzék és mozdítsák elő a fiatal sportolók és az alulreprezentált csoportok részvételét a sporttevékenységekben, illetve adott esetben a sporttal kapcsolatos döntéshozatalban;
47. dolgozzanak ki a sportolók jogainak és kötelezettségeinek védelmére szolgáló mechanizmusokat, többek között a megkülönböztetésmentesség, az információhoz való hozzáférés, a sportszervezeteken belüli képviselő, a magánélet védelme és a tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében, és ösztönözzék a sportolókat e mechanizmusok igénybevételére;
48. tartsák tiszteletben az alapvető és az emberi jogokat, és e tekintetben az elszámoltathatóság szellemében határozzanak a nagyszabású sportesemények házigazdájáról, legyen szó akár az Európai Unión belüli, akár azon kívüli eseményekről⁴.

⁴ A sportért felelős 27 miniszter 2021. január 27-én kelt, Mariya Gabriel biztosnak küldött levele alapján.

Fogalommeghatározás

Ezen állásfoglalás alkalmazásában:

Értékalapú szervezett sport Európában

Az értékalapú szervezett sport az egyesülés szabadságán, továbbá olyan értékeken alapul, mint például a jó irányítás, a biztonság, az integritás, a szolidaritás – ideértve a pénzügyi szolidaritást is – , a sportolók egészsége és biztonsága, az alapvető és az emberi jogok tiszteletben tartása, a nemek közötti egyenlőség, valamint az önkéntes tevékenység. Általában nemzeti alapon szerveződik, és elvileg sportáganként egy-egy sportszövetség szervezi, lehetővé téve a szabályok, szabályzatok és szabványok, valamint a versenynaptárak és a versenyekre való bejutás átfogó megközelítését.

SZAKPOLITIKAI HÁTTÉR

1. Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának CM/Rec(2021)5 ajánlása a tagállamok részére az átdolgozott Európai Sport Chartáról, elfogadás dátuma: 2021. október 13.
2. Az Európai Parlament 2021. február 10-i állásfoglalása a Covid19 ifjúságra és sportra kifejtett hatásáról (2020/2864(RSP)).
3. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás a sportra vonatkozó uniós munkatervről (2021. január 1. – 2024. június 30.), 2020/C 419/01.
4. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a Covid19-világjárvány hatásáról és a sportágazat talpra állásáról, 2020/C 214 I/01.
5. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések – Az edzők szerepvállalásának növelése a készségek és kompetenciák elsajátítását biztosító lehetőségek bővítése révén, 2020/C 196/01.
6. Az Európai Parlament 2012. február 2-i állásfoglalása a sport európai dimenziójáról (2011/2087(INI)).
7. Az Európai Bizottság „A sport európai dimenziójának fejlesztése” című közleménye, COM(2011) 0012 végleges.
8. Az Európai Tanács 2000. december 7–10-i nizzai ülésén elfogadott elnökségi következtetések: IV. melléklet – Nyilatkozat a sport sajátos természetéről és Európában betöltött társadalmi szerepéről, amelyeket a közös politikák végrehajtásakor figyelembe kell venni.

9. Az Európai Tanács nyilatkozata a sportról – Az elnökség következtetései, 2008., 17271/1/08 REV 1.
 10. Az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1602 (2008) sz. határozata: Az európai sportmodell megőrzésének szükségessége.
 11. Az Európai Parlament 2008. május 8-i állásfoglalása a sportról szóló fehér könyvről (2007/2261(INI)).
 12. Az Európai Bizottság fehér könyve a sportról {SEC (2007) 932} {SEC (2007) 934} {SEC (2007) 935} {SEC (2007) 936}.
 13. A Régiók Bizottságának véleménye a sport európai modelljéről (1999/C 374/14).
 14. A Bizottság jelentése az Európai Tanács részére a meglévő sportstruktúrák védelmezése és a sport szociális funkciójának a Közösség keretein belül történő fenntartása céljából – A sportról szóló helsinki jelentés, COM/99/0644 final.
 15. Az Európai Bizottság X. Főigazgatóságának „A sport európai modellje” című dokumentuma és a X. Főigazgatóság „A sport területén megvalósuló közösségi fellépés alakulása és kilátásai” című dokumentuma, 1998.
-